

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 50 K Félévre . . . 110 K
 Negyedévre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

A felvidéki elbocsátott közalkalmazottak helyzete

Kassa, szept. 26. A „Kassai Napló“ írja: *Massaryk* elnök látogatása úgy látszik, pozitív eredménnyel járt, amelyet a magyarság szempontjából örvendetesnek és jelentőségteljesnek kell tartanunk. Az elnök fogadta az elbocsátott közalkalmazottak küldöttségét és kérésükre kijelentette, hogy mindent el fog követni reményük teljesítése érdekében.

Ugy látszik, hogy ez az ígélet nem marad pusztán ígélet. Dr *Micsura*, a Felvidék teljhatalmu minisztere *Adorján* Marcellnek, az elbocsátott közalkalmazottak elnökének azt az üzenetet küldötte, hogy a közalkalmazottak ügyének megbeszélése céljából a jövő hét valamelyik napján feltétlenül keresse fel Pozsonyban.

Óriási emelkedések a bécsi tőzsdén

Bécs, szept. 26. A hitelkezió újabb néhezégeiről szóló hírekre és a zürichi jegyzés ellanyhulására a devizák, a valuták, valamint a részvényértékek újabb óriási emelkedést mutatnak. Az értékpiacon az osztrák koronajáradék gyengült 2-20%-ig, ezzel szemben a magyar koronajáradék 15%-al javult.

Lázadás és éhínség Indiában

London, szept. 25. (Wolff) A „Daily Telegraph“ jelenti Allahabadból: Kalkuttai menekültek közlik, hogy Nilumbu környékén nagy lövöldözés folyik, Allitól 5000 lázadó gyűlt össze s alighanem harcban állanak a kormány csapataival. — A lázadás területén borzalmas éhínség dühög.

Muraköz népe Magyarország mellett

A szerbek üldözik a magyar-barát vendeket

Szeged, szept. 26. Belgrádból jelentik: A „Politika“ című lap „Összeütkezés Muraszombatban“ címmel cikket közöl, amely szerint a varasdi határmegállapító bizottság elé több falu küldöttsége akart eljutni erőszakkal, hogy Magyarország mellett tüntessen. A *csendőrség* közbelépésének ellenére sikerült a tüntetők egy részének a bizottság szállása elé vonulnia, ahol lelke en tüntettek Magyarország mellett.

Szent-Gothárd, szept. 26. A szerbek mindazokat a vendeket, akik a határmegállapító bizottság előtt Magyarországtól való elszakítá-

suk ellen tiltakoztak, üldözik hazafias magatartásukért. Az elfogottak száma több ezer. Ezeket a szerbek ütlegelik és barbár módon kinözzák.

Eddig körülbelül 700 embert hureoltak el, akiknek nevét eddig még nem sikerült pontosan megállapítani. A szerbek kegyetlenkedése a kivétel nélkül Magyarországhoz szító vend lakosságot még inkább ekkeserítette és sokan menekülnek közülük Csonkamagyarországba. Az egész lakosság Magyarországtól vár segítséget.

Döntő események küszöbén

Nyugatmagyarország sorsa

A harc megszakítás nélkül tart

Sopron, szept. 26. Tegnap Kismartonba 400 felkelő vonult be és megszállotta a községet. (MTI.)

Sopron, szept. 26. Bruckban a felkelők és az osztrák katonaság között harc folyik. Az osztrákok állandó erősítéseket küldenek csapataiknak. Minthogy az osztrákok vasutasokat hurcoltak el Bruckból és sok vasutasnak még a családját is elhurcolták, szorongatott helyzetben lévő családjaik a magyar hatóságok segítségét kérték. (MTI.)

A magyar kormány nem támogatja a felkelőket

Budapest, szept. 26. Amikor a nyugatmagyarországi mozgalom megindult, Budapestről és környékéről csapatosan indultak Nyugatmagyarországra olyanok, akik fel akarták ajánlani a felkelőknek szolgálataikat. A kormány utasítást adott, hogy a Nyugatmagyarország felé induló vonatokat a legszigorúbban vizsgálják át és a felkelők támogatására igyekező egyéneket tartásák vissza. A főkapitányság az ellenőrzést megszigorította és legutóbb is 386 fiatalembert szállítottak le a vonatokról. Ezek a fiatalemberek fegyvert nem vittek magukkal. Kihallgatásuk után valamennyiüket illetőségi helyükre toloncolták, azokat pedig,

akik budapesti lakosok, azzal bocsátották szabadon, hogyha újra a rendőrségre kerülnek, komolyabb eljárást fognak ellenük életbeléptetni. A legutóbbi napokban úgy a keleti, mint a Kelenföldi pályaudvarról állítottak elő ilyen fiatalembereket.

Osztrák kommunisták kegyetlenkednek a tuszokkal

Bécs, szept. 26. A „Montags Zeitung“ az „Oedenburger Tagblatt“ egy cikkét közli, amely szerint a szociáldemokraták durván bánnak az osztrákok által szedett tuszokkal. A lefolytatott névsorát kommunista érzelmű elemek állították össze és így a csendőroket a kommunista eszme eszközéül használták fel. A foglyok a legveszedelmesebb bántalmazások egész sorát szenvedték el, különösen a munkásság részéről. A lap ezekről részletesen beszámol.

A csehek fegyveres beavatkozása

Prága, szept. 25. A 28-ik gyalogezred ma reggel 8 órakor teljes hadifelszereléssel, zene és énekszóval elutazott Prágából. (MTI.)

Prága, szept. 26. A „Narodni Listy“-nek jelenti Pozsonyból, hogy az egyik cseh határőrség tüzharcot folytatott a magyar felkelőkkel, továbbá, hogy a magyar felkelők támadást intéztek a magyar határmentén húzódó cseh

vasutak ellen. A lap szerint megállapították, hogy a felkelők mögött reguláris csapatok állottak készenlétben.

A Magyar Távirati Irodát beavatott helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy a *Narodni Listy* híre a cseh-magyar határon történt összetűzésről teljesen légből kapott. Magyar csapatok készenlétéről itt mit sem tudnak.

Szeptember 30-án lejár a terminus

Budapest, szept. 26. A nagykövetek tanácsának azt a jegyzékét, amelyről az Havasügynökség még pénteken adott jelentést, ugyanaznap kapta meg a magyar kormány. A jegyzék teljesen rövid, tartalma pedig fedti az Havasügynökség jelentését. A nagy ötvek tanácsa ebben a jegyzékben 10 napos terminust tűz ki Nyugatmagyarország átadására s így a határidő szeptember 30-án lejár.

Ausztria hajlandó Sopronról és vidékéről lemondani

Budapest, szept. 26. A gróf *Bánffy* magyar külügyminiszter és *Benes* cseh külügyminiszter között Brnmben folyó megbeszélésekben, diplomáciai forrásból származó értesülés szerint Sopronról és a Sopron melletti területsdv kérdéséről lesz szó, amelyet Ausztria hajlandó lesz átadni, ha ennek ellenében azonnal birtokába jut Nyugatmagyarország többi részének. — Még nem bizonyos, hogy az új megoldás lehető lesz-e, de tény, hogy a tárgyalások e kérdésben megindultak.

Bécs, szept. 26. Londoni távirat szerint a nyugatmagyarországi kérdésben megindult olasz tárgyalások kedvezően haladnak előre. Altalában azt hiszik, hogy Magyarország lemond egy területsávról, amely nyugati határához csatlakozik és ennek ellenében egy kisebb területet kap vissza Sopron körül.

Rokonszenves hang a francia sajtóban

Páris, szept. 26. A „Nouvelle“ „Magyarország és a népszövetség“ címmel megemlíti, hogy antant forrásból érkező jelentés szerint Magyarországnek arra vonatkozó jóakarata, hogy végrehajtsa a békeszerződést, teljesen nyilvánvaló, de az országnak belső nehézségekkel kell küzdenie. Képtelenség az a feltevés, hogy *Bethlen* gróf együtt dolgozik *Friedrich* hel. Ha Magyarországot felvennék a népszövetségbe, az egész konfliktus sokkal könnyebben intéződne el. Amikor az az Ausztria, amely a Németország mellett való csatlakozás mellett nyilatkozott meg, tagja a népszövetségnek, akkor igazságtalan lenne visszautasítani Magyarországot felvételi kérését.

Az „Homme Libre“ ugyancsak ekket szentel a nyugatmagyarországi kérdésnek és elmondja, hogy Nyugatmagyarország Ausztriának való juttatása igazságtalan és nem politikai dolog volna. Kijelentéseinek támogatásául részleteket közöl *Newton* lord interjújából, amelyet nyugatmagyarországi útja után adott.

Benes közvetítési akcióba kezd

Bécs, szept. 26. Prágából jelentik: *Schober* szövetségi kancellár *Benes* cseh külügyminiszterrel legközelebb valamely dél-csehországi városban, talán Zaaiban fog találkozni. *Benes* a nagyantantnak jelentést tett közvetítési akciójáról. Az akció tovább folyik és valószínűleg még néhány napig eltart.

Benessel tárgyalunk

Budapest, szept. 25. A Magyar Távirati Iroda jelenti: *Banffy* Miklós gróf külügyminiszter vasárnap Brunnbe utasott, ahol *Benes* Ede cseh külügyminiszterrel találkozik, hétfőn délelőtt.

Banffy Miklós gróf külügyminiszter és *Benes* cseh külügyminiszter brünni tanácskozása ismét új helyzetet teremtett és szenzációs fordulatot ad a nyugatmagyarországi kérdésnek, amely nyíltan le lehet írni annak békés uton való hamaros megoldását.

A magyar megbízottak hazautaztak

Brünn, szept. 26. (Cseh sajtóiroda.) *Benes* külügyminiszternek és gróf *Banffy* Miklós magyar külügyminiszternek mai találkozásán, amely Brünnben, a politikai tartományi igazgatás épületében ment végbe, a nyugatmagyarországi helyzetet beszélték meg. Megállapodtak abban, hogy előbb a zöv tszges nagyhatalmakat tájékoztadják a helyzetről.

A tanácskozáson részt vettek: a cseh köztársaság részéről dr. *Benes* külügyminiszter, *Mossaryk* követségi tanácsos és *Strimpf* miniszteri tanácsos; magyar részről gróf *Banffy* Miklós külügyminiszter, *Rhuen-Haeruvary* Károly gróf követségi tanácsos és *Mataska* ügyvivő.

A tanácskozások reggel 8 óra után kezdődtek és déli 12 óra 30 percig tartottak. A magyar küldöttek 12 óra 50 perckor a gyorsvonattal Pozsonyba keresztül visszautaztak Budapestre.

Az általános leszerelés mellett

London, szeptember 26. *Confere*, az amerikai munkás szakszervezetek vezetője a francia, olasz és japán szakszervezetek vezetőihez azt a felhívást intézte, hogy vegyenek részt a legközelebb megtartandó leszerelési konferenciánál a megkötésének évfordulóján tartják, ugyanazon a napon, amelyen a washingtoni értekezlet megkezdődik.

London, szept. 26. (Wolff.) A „Daily Mail” szerint *Lloyd George* véglegesen elhatározta, hogy nem utazik el a washingtoni konferenciára. Az angol küldöttségnek *Bonnar Law* lesz a vezetője. Bizonytalan, vajjon *Balfour* betegsége miatt utazhatik-e.

Ausztria pénzügyi válsága

Bécs, szeptember 26. (MTI) *Grimm* osztrák pénzügyminiszter szombaton újból bejelentette lemondását, minthogy az állami hivatalnokok megsegítésére legutóbb engedélyezett összegek ellentétben állanak maradásának legfontosabb feltételével, tudniillik azzal, hogy újabb terheket ne rójjanak az államháztartásra a nélkül, hogy fedezetükről előzetesen gondoskodnának.

Szovjetországból**Küzdelem az éhség ellen**

Moszkva, szept. 26. Az érevedék ezüst-rubelákat gyártanak, azzal a céllal, hogy ennek a segítségével Párisból és Mongolországból élelmiszereket vásároljanak. Az amerikaiak Pétervárott 120 étközdét nyitottak meg az orosz gyermekek számára, ahol naponta hatvan ezer fehérenyert osztanak ki. Az akció készlete 3 hónapra elégséges és ki akarják terjeszteni az egész kormányzóság területére.

Szétvert ellenforradalmi csapatok

Moszkva, szeptember 26. Báró *Ungern-Sternberg* csapatainak megsemmisítése után most szétverték *Bakics* vezérőrnagy csapatait is, amelyek Mongolország nyugati részén 1919. év óta állottak harcban a szovjettel.

Trösztben az orosz textilgyárak

Moszkva, szept. 26. A harmadik nagy-orosz munkáskongresszus elhatározta, hogy valamennyi textilgyárat trösztbe tömöríti össze, amely biztosítani fogja a gyárak munkájának egységessé tételét.

Nem vontuk vissza felvételi kérésünket**Apponyi levele a népszövetség elnökéhez**

Genf, szept. 25. *Apponyi* Albert gróf szombaton délelőtt von *Karnsbeck*, holland külügyminiszternek a népszövetség második közgyűlése elnökének a következő levelet küldte:

— Elnök ur! Minthogy a magyar kormány ama szilárd elhatározása ellenére, hogy minden nemzetközi kötelezettségét teljesíti, a trianoni szerződés 71. cikkelyének végrehajtási módja és kimagyarázása körül nézeteltérések merültek fel, amely nézeteltéréseket kellő időre előrelátásunkkal ellentétben nem lehetett meg-

szüntetni, minthogy továbbá Magyarországnak a népszövetségbe való felvételét kéri kérésé felett mindaddig nem lehet dönteni, amíg ellentétek vannak: a magyar kormány által nekem adott meghatalmazás értelmében van szerencsém tisztelttel arra kérni a közgyűlést hogy halassza el a legközelebbi ülésére a kérdésben való döntését és az ezzel összefüggő valamennyi eljárást. — A MTI. megjegyzése: A fentiek után tisztán áll, hogy ami Genfben történt, az nem visszavonás.

Az a bániai harcok

Belgrád, szeptember 26. (Avala) Podgoricából jelentik: A szerb határon álló albán csapatokat, amelyek a miriditák ellen harcolnak, újabb nagyobb osztagokkal megerősítették. A megerősítés óta az albán csapatok igen kihívó magatartást tanúsítanak. Minden jel arra mutat, hogy támadást készítenek elő a szerb csapatok ellen.

Elbassából jelentik: A mozgósítást országsszerte gyorsan folyik. A tiránai és elbassáni kerületben a mozgósítást már be is fejezték. A csapatokat a szerb határra irányították.

London, szeptember 26. A lapok jelentik Rómából, hogy Albánia elrendelte az általános mozgósítást.

London, szeptember 26. Az albán és szerb csapatok között összetűzések voltak. A szerb csapatok visszavonultak és több foglyot, köztük *Wrangel* katonáikat hagytak az albánok kezén.

Megalakult az OKT

Budapest, szept. 26. (MTI.) A miniszterelnökségen vasárnap délután 5 órakor a miniszterelnök elnöklése alatt az érdekképviselet kiküldötteinek részvételével megalakult az Országos Közélemezési Tanács. Az alakuló ülésen *Bethlen* István gróf ismertette az Országos Közélemezési Tanács felállítását elrendelő kormányrendeletet. A miniszterelnök beszéde után megalakították az egyes szakbizottságokat, amelyek a közlemezési tanács első plenárius ülése után megkezdik működésüket. A plenárius ülés október 1-én lesz.

Vöröscsendőr volt a parlamenti merénylő**Tettét előre megfontoltan követte el - Internacjonalistának és köztársasági érzelműnek vallja magát**

Budapest, szept. 26. A főkapitányságon *Kalmár* Béla detektívőnök és *Horvath* Antal rendőrtanácsos vasárnap egész délután *Kövér* Ibrahim György kihallgatásával foglalkoztak. A kihallgatás egészen részletes volt és tisztázódott az egész tényállás.

Kövér Ibrahim György elmondta, hogy 41 éves, nyugdíjazott aktív főhadnagy. A nagyszabeni hadapródiskolát végezte. 1908-ban nyugdíjazták, 1914-ben bevonult, majd orosz fogságba került. Ez év áprilisában érkezett haza. Egyideig a hadigondozóban volt, júliustól kezdve pedig nővérenél lakott. Szervezett szocialista és internacionalista és meggyőződéses köztársasági. Hangzott, hogy a merényletet előre megfontoltan *Rakovszky* István láb alól eltenni, mert *Rakovszky* volt az, aki a köztársasági párt feloszlásában nagy szerepet játszott. Nem tagadta, hogy *Rakovszky* életére tört.

A kihallgatása során tett vallomásából, de a nyomozás egész adataiból is megállapítható, hogy teljesen önállóan a maga akaratából követte el a merényletet, segítségére nem volt senki, összeköttetésben nem állott senkivel, ennél fogva a merényletnek összeesküvészerű jellege nincsen. Ezt a rendőri nyomozás kétségtelenül megállapította.

A fegyverre vonatkozólag a merénylő azt vallotta, hogy ezt még Oroszországból hozta magával. A fegyver 7 mm. 5 lövetű forgópisztoly, melyből négyszer lőtt *Rakovszkyra*.

Október végéig tart a szünet

Budapest, szeptember 26. A nemzetgyűlés szünete előreláthatólag több hétig fog tartani, mert a kormánynak az a szándéka, hogy csak október 30-án, a baranyai választások megtörténte után fogja összehívni a parlamentet. Mivel a nemzetgyűlés önmagát naponta el, a külügyi bizottság a szünet idején összehívható és szükség esetén, tekintet el a külpolitikai helyzet fontosságára, össze is lesz hívva.

A szünet alatt el fog dőlni a nagyatádi *Szabó* István személye körül keletkezett harc is, amely szoros összefüggésben áll azzal, hogy nagyatádi *Szabó* a kormánypártok, vagy az ellenzék sorában fogjuk-e látni a nemzetgyűlés szünetét követő első ülésen.

A török szabadságharc sikere

Konstantinápoly, szeptember 26. (Havas) Kemalista forrásból származó hírek szerint *Eskisehir* nagy ütközet folyik. A görögök megkísérik az ellenállást. *Noredin* basa tábornok, az északi front parancsnoka parancsot kapott a Brussa elleni előnyomulásra. — *Gál* bnsa tábornok Smirna ellen vonul, amelytől frontjának legközelebbi szakasza 80 kilométerre van.

Páris, szept. 26. Konstantinápolyból táviratozzák a „Petit Journal”-nak: Tegnap itt az a hír terjedt el, hogy a kemalista csapatok elfoglalták *Eskisehir*-t, de eddig hivatalosan ezt nem erősítették meg. Annyi bizonyos, hogy a görög hadsereg veszedelmes helyzetbe jutott, mert a törököknek két hadosztálya hátbatámadta őket s operál ellenük.

A fegyverben talált ötödik füres hüvelyről azt vallja, hogy azt még Oroszországban lőtte ki. *Dr Rózsa* főorvos, aki a merénylőt a kihallgatása alkalmával három órán át figyelte, megállapította, hogy teljesen beszédre alkalmatlan és exaltáltsága ninesen befolyással elhatározó képességére. A rendőrség este 8 órakor gyilkosság bűntettének kísérlete címén *Kövér* Ibrahim Györgyöt letartóztatta és a nyomozást egyelőre befejezte.

Budapest, szept. 26. A parlamenti merénylőről megállapították, hogy segítőitása nem volt. Valószínűnek látszik azonban, hogy valami politikai színezetű forradalmi egyesületnek volt tagja. Megállapították az is, hogy Oroszországban vöröscsendőr volt és mint ilyen, szervezési munkálatokkal volt megbízva.

A sajtófőnök lovagias ügye

Budapest, szeptember 26. A nemzetgyűlés szombati ülésén tudvalevőleg *Rakovszky* István interpellációjában élesen bírálta *Eckhardt* Tibort, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjét és működését. Ezt *Eckhardt* Tibor magára nézve sértőnek találta s az ügyet lovagias utra terelte, *Rakovszky* Istvánt provokáltatta.

A beszéd folyamán *Szilágyi* Lajos is többször közbeszólt. *Eckhardt* Tibor ezeket a közbeszólásokat szintén sértőnek találta és *Szilágyi* Lajostól is elégtételt kért.

Korányi nem fogadta el a pénzügyi tárcát

Kállay Tiborban látják a jövő pénzügyminiszterét

Budapest, szept. 26. Az új pénzügyminiszter személyére vonatkozólag még nem történt megállapodás. Hegedüs Lóránt felmentése még nem jelent meg a hivatalos lapban és egyelőre a pénzügyminiszterium ügyeit Kállay Tibor államtitkár vezeti. Sokan már benne látják Hegedüs Lóránt utódját, különösen azért, mióta a pénzügyi bizottságban expozét tartott, amely politikai körökben nagy tetszésre talált és így szívesen vennék, ha elfogadná a pénzügyminiszteri tárcát.

Budapest, szept. 26. A miniszterelnök tegnap fölkereste Korányi Frigyes báró volt pénzügyminisztert és vele hosszasan tárgyalt a pénzügyi tárca betöltéséről. A miniszterelnök

formálisan felajánlotta neki a pénzügyminiszteri tárcát, amelyet ő el is fogadott, de csak elvben. Ertesülésünk szerint több feltételhez kötötte vállalkozását. Feltételei közül legfontosabb az a követelés, hogy a miniszteriumok minden utalványozása, illetve annak jogköre a pénzügyminiszter ellenőrzése alá kerüljön. Korányi szerint csak ezen az alapon vihető keresztül a takarékoság elve.

Budapest, szept. 26. Báró Korányi Frigyes volt pénzügyminiszter a neki felkínált pénzügyi tárcát nem fogadta el és így a kormány további tárgyalásokat folytat Kállay Tibor pénzügyi államtitkárral és Valkó Lajossal.

Zsidókérdés

Dr Révész Imre vasárnap délelőtt 11 órakor a Kistemplomban a zsidókérdésről predikált. Mindenekelőtt meg kell jegyezni azt, hogy ezt a magyarságra nézve végzetesen aktuális kérdést tisztán és kizárólagosan evangéliumi vonatkozásban tárgyalta, amely körülmény talán még értékesebbé tette a fejtegetését, mintha más nézőpontokat is vegyített volna eszmélkedésébe. Politikai, közgazdasági, irodalmi, nemzeti stb. szempontokból — hála a magyarok Istenének — kezdik ezt az ügyet alaposan megvitatni, felderíteni, de Krisztushoz való viszonyában — amely pedig nekünk, keresztyéneknek, szintén elsőrangú fontossággal bír, sőt a leglényegesebb megítélésünket igényli —, alig-alig foglalkoznak vele. Azért csak hálásak lehetünk Révész Imre iránt, hogy, mint a hivatottak hivatottja, nagy tudásával, mélyszépséggel és bátor igazmondásával erről az elhanyagolt oldalról is rávilágított erre a régi, veszedelmes és bonyodalmas kérdésre.

Alapigéjét vette János evangéliumának első része, 48. verséből: „Látá Jézus Natánaelt ő hozzá menni és mondá ő felőle: ime, ez az igaz izraelita, kiben ninesen álnokság!” A bolygó zsidó XVII. századbeli legendájából kiindulva, a zsidónak három fajtáját találta meg: először a talmudzsidót, vagy más néven a zsidó-zsidót, ki vallásos üzletszerűleg; másodsor a nem-zsidó-zsidót, akinek az üzlete a vallása és így

valóságos mammonzsidó; harmadszor a Natanael-zsidókat, kik megtalálták becsületos kételkedés után a Jézust. Ez utóbbi fajtáját a zsidónak Krisztus is szeretettel ölelte keblére, azért nekünk is, ha Krisztus igaz követői akarunk lenni, keresztyéni szeretettel kell az ilyeneket fogadni. Ellenben a mammonzsidókat Krisztus is ostorral verte ki a templomból, azok ellen nekünk is tüzzel-vassal kell harcolnunk. De küzdelmünk csak akkor lehet igaz, sikeres és keresztyéni, ha előbb a mi lelkünket is megtisztítjuk az aranyborjú imádatának minden salakjától.

Az egész prédikációnak minden szavát aláírjuk, mi magunk is hisszük és valljuk azokat. De ki kell mondanunk azt is, hogy keresztyének, keressük mindenütt és szerteszét a Natanael-zsidókat, azonban nem találjuk azokat sehol. Ellenben bőséges mértékben fellelhetők a talmudzsidók és — ezerszer! sajnos — még sokkal bőségesebb mértékben a mammonzsidók.

Ha Krisztus testet öltve most is leszálna e földre, bizonyára nagy és igaz szeretettel és mélyszépséggel örömmel kiáltana fel újra, ha hosszú-hosszu vándorlás után végre találna egyetlen egy zsidót, akire rámondhatná: „ime ez az igaz izraelita, kiben ninesen álnokság...”

A prédikációt nagyszámú és buzgó gyülekezet áhitattal hallgatta végig, amely minden valószínűség szerint ott lesz két hét múlva e prédikáció nagytemplomi folytatásán is.

A szováti birtok parcellázása

Dánér Béla és az altruista bank nyilatkozatai

Több ízben foglalkoztunk a Debrecen város tulajdonát képező szováti birtok eladási ügyével a *Hajdúföld* hasábjain. Ez ügyben most érdekes nyilatkozatot közöl a 8 órai Újság Dánér Béla szájából, ki a szováti igénylők képviselője és más oldalról az *Altruista Bank* vezetőségétől.

Dánér Béla nemzetgyűlési képviselő így nyilatkozott:

— A hajduszóvati birtok szétoztása, jobban mondva önkényes elfoglalása 1920, augusztusában nem a földbirtokreform szellemében történt. Az Altruista Bank terve mintegy 150, nagyrészen gazdag embert akart a földhöz juttatni. A földművelésügyi miniszter rendelete mintegy 100, nagyrészen vagyontalan magyart juttatott földhöz. Ezenkívül a miniszter biztosítja a község részére azt a közlegetőt, amelyet 2—3000 koronás „protekción” áron akartak elpocsékolni, a község részére mintegy 100 holdas szőlőskertet, 20 hold befásítandó erdőterületet és 300 holdat kis haszonbérlet alakjában azok részére, akik a vételárat egyszerűen megfizetni nem tudják. A rendelet megengedi egy 318 holdas középirtok alakítását a főjegyző családja részére, a fennmaradó részből azonban nem jut több fejenként 8 holdnál, illetve a katonaviseltéknek 10 holdnál, a rokkantaknak 12 holdnál. Akiknek legalább 5 gyermeke van, az még 3 holdat kap a járandóságához. A most birtokban levők jogszerű birtokosoknak nem tekinthetők.

Nadrinszky, aki több millió nyereségtől esne el a miniszter döntése folytán, *Esküdt Lajos* és *Zeőke Antalon* keresztül próbálta nagyatyai Szabó Istvánt megközeleíteni. A de-

putációk légiójának, amelyek a minisztert a pénzesoport javára akarták hangolni, egyikét egy volt miniszter vezette.

A kifogásolt döntés nagyatyái Szabó Istvánnak erős magyar és szociális érzését, valamint igazságérzetét dicséri.

Az Altruista Bank vezetősége kijelentette, hogy a földművelésügyi miniszter határozatát csak 1921 márciusában közölték a bankkal. A vevők azonban addig nem várhattak. Neki láttak a föld megmunkálásának, meg voltak győződve, hogy a parcella birtokukban marad, mert az új birtokosok legnagyobb része teljes egészében, vagy kétharmad részben már le is fizette a vételárat. Most úgy áll a helyzet, hogy miután a rendelet nem hagyta jóvá a parcellázást, a bank kénytelen perrel fellépni azon vevők ellen, akik a miniszter rendelkezésének nem akarnak eleget tenni. — Miután a miniszter nem hagyta jóvá a birtokelosztás tervezetét, a bank kénytelen volt az összes vevőket felszólítani, hogy az általuk elfoglalt területeket adják vissza, nehogy a földek termelő képessége a rendelet végrehajtása következtében kárt szenvedjen és a birtokrész a köz rovására kihasználatlanul maradjon.

— A svéd választások. Stockholmból jelentik: Stockholmban a választások során hat polgári párt, egy liberális, nyolc szocialista és egy kommunista képviselőt választottak meg. A vidéken leadott szavazatok megszámlálását még nem fejezték be. Az eddigi adatok szerint hat mandátumot hódítottak el a szocialisták a polgári pártoktól.

NAPI HIREK

— **Közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága pénteken, e hó 30-án a városháza közgyűlési termében Miskoicz Lajos főispán elnökletével ülést tart. A közgyűlés elé kerül többek közt Kardos Géza szüvegigazgató kérelme, ami felett előreláthatólag nagy viták lesznek.

— **Lánczy Gyula kitüntetése és a városi tanács.** Csóka Sámuel h. polgármester a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy a Kormányzó Lánczy Gyula pénzügyigazgatónak a miniszteri tanácsosi címet és jellegűt adományozta. A városi tanács Lánczy Gyulát kitüntetése alkalmából átiratban üdvözli.

— **Gyermekgondozó Debrecenben.** A tegnapi tanácsülésen Tüdös Kálmán dr. tisztifőorvos bejelentette, hogy az amerikai és francia vöröskereszt egyesület a Stefánia-szövetséggel együtt gyermek-dispensairet szándékoznak felállítani Debrecenben, amely a szegénysorsu szülő nőket támogatná és azok gyermekeiről gondoskodnék. A tanács megbizta a tisztifőorvost, hogy a gyermekgondozó részére szükséges helyiségek tárgyában lépjen érintkezésbe a lakáshivatallal.

— **Kinevezés.** A Kormányzó Babos Károly műszaki tanácsost műszaki főtanácsossá nevezte ki. A megérdemelt kinevezéshez szívesen gratulálunk.

— **A város alapítványi helye a Pallagon.** Mint megírta a *Hajdúföld*, Debrecen városának egy alapítványi helye a pallagi gazdasági akadémián megürült. A megüresedett helyet a városi tanács *Juhász* 3. éves gazdaszának ítélte oda, egyben előterjesztést tesz a közgyűlésnek az irányban, hogy 4 ezer korona segélyben részesítse *Pálly* Zoltán jeles előmenetelű gazdaszt.

— **Villamos vasut az Augusztáig.** A debreceni kir. Tudomány Egyetem vezetősége átiratot intézett a városi tanácshoz, melyben azt kéri, hogy a tanács keresse meg a Hévíg igazgatóságát oly irányban, hogy a villamos vasutat építse ki az Augusztá Szanatóriumig. A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott az átirattal és az abban foglaltakat magáévá téve azt határozta, hogy mivel a villamos közlekedés ezen a kiépítendő útvonalon elsőrendű közérdek, másfelől nem is kerülne sokba, ilyen értelemben megkeresi a Helyi Vasut igazgatóságát.

— **A városi tanács a rektori beiktatáson.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén Csóka Sámuel h. polgármester bejelentette, hogy *Sass Béla*, a debreceni kir. magyar Tud. Egyetem rektora meghívta a tanácsot az október 2-án tartandó rektori beiktatási ünnepségre. A tanács a meghívást tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy magát az ünnepségen képviseltetni fogja.

— **A jog- és pénzügyi bizottság ülése.** Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délután 3 órakor dr. *Vargha Elemér* tb. főjegyző elnöke mellett a városháza tanácstermében ülést tart. Az ülés tárgysorozatán több városi ügy mellett *Vitéz Nagy Pál* ezredes megkeresése is szerepel a vitézi telkek ügyében.

— **Eljegyzés.** *Szabó Gyula*, a debreceni államrendőrség fogalmazója eljegyezte *Rénes Margitkát*.

— **Hadirekkantak és hadiözvegyek!** Kik köszönetet igényelnek, október 1-ig jelentésük be igényüket a szövetség irodájában. Később jelentkezők figyelembe nem vehetők. — *Hadró* vezetőség.

— **Merénylet a lengyel államfő ellen.** Lembergől jelentik: *Pilsudsky* lengyel államfő tegnap részt vett a lembergi vásár megnyitóján, utána pedig azon a banketten, amelyet tiszteletére a lembergi városháza rendeztek. Amikor a városházán *Grahovszky* lembergi vajda kíséretében autóba szállt, három lövést tettek rá. A vajda könnyebb sebet kapott, míg az államfő sértetlen maradt. *Pilsudsky* a merénylet után a városi színházba ment, ahol a közönség lelkesen tüntetett mellette.

Lord Newton huga Debrecenben

A Debrecenben néhány napot töltött miss *Cawendich Bentinck* felkereste a MTI. munkatársa, aki előtt a miss a következőket mondotta:

— Abban a körben, ahol élek, a családok szalonjaiban sokat beszélgetnek Magyarországról, ahol a dal vadon terem, mint a csipkerózska a szőlőhegyen. Az itt járt *Walter Crane* annyi szépet beszélt Magyarországról, hogy én is kedvet kaptam, hogy személyesen megnézzem ezt a szegény nemzetet. Most, hogy itt vagyok, tölem telhetőleg igyekszem megismerni e nemzetnek minden rétegét.

A továbbiakban elmondotta lord Newtonnak az unokahuga, hogy Angliában jól ismerik a magyarországi viszonyokat s különösen szeretik festőink közül Munkácsyt, László Fülöpöt és Mészölyt. A debreceni művészek közül *Istvánffy Gyulának* néhány képe most került be a londoni képtárba, Miss Bentinck elragadtatással nyilatkozott a Hortobágyon szerzett benyomásairól és kijelentette, hogy kedves emlékekkel távozik Debrecenből, ahol *Dávid István* törvényszéki bíró családjának volt szívesen látott, kedves vendége.

A Hortobágyot dr *Vargha Elemér* tb. főjegyző és *Dávid István* kalauzolása mellett tekintette meg az eleven, bájos hölgy, aki különösen a néprajzi dolgok iránt mutatott élénk érdeklődést. Igen sok fényképfelvételt készített gulyás, csikós jelenetéről, ménésről, a törzsgulyáról. Elragadtatással szemlélte e valóban gyönyörűen mutatkozott délibábot, amit szintén lefényképezett. A jó paprikás csirke, meg a tyukleves azonban a hortobágyi csárdás bánátára szegényen maradt, mert a miss szigorúan vegetáriánus étkezéssel él, így aztán friss vajjal és pompás mézzel kedveskedett neki a csárdás felesége.

A miss nem is kópzeli, hogy a vegetáriánizmus terén a mai bus magyarok közt mennyi elvtársa van — kényszerűségből.

— **A szünügyi bizottság és a színházi reklám táblák.** A szünügyi bizottság legutóbb tartott ülésén egy-két bizottsági tag megemlítette, hogy a színház tele van reklámtáblákkal. Való igaz, de hát a páholyok falai olyan siralmas állapotban vannak, hogy azokon szinte jólesik látni ezeket a plakátokat, amelyek némi frissességet kölcsönöznek az avult falaknak. Nagyon csodálatos dolog, hogy a bizottsági tagok éppen egy keresztyén könyvkereskedő reklám táblái ellen emeltek szót. Tavaly, amikor csupán zsidó cégek plakátjai díszeltek a páholyok falain, akkor nem jutott senkinek eszébe szót emelni ezek ellen az állítólagos „fiastromok“ ellen.

— **Gyógyíthatatlan betegsége a halálba kergette.** Tegnap este *Bagi István*, Apaffy-utca 67. szám alatti géplakatossegéd, gazdálkodó, felakasztotta magát és mire észre vették, meghalt. Baginak még februárban leégett a háza és azóta gyógyíthatatlan buskomorságba esett, A mentők a szerencsétlen ember hulláját be szállították az orvostani intézet hullaházába.

— **Katholikus Otthon kulturstélya.** Szép számú közönség jelenlétében folyt le a Katholikus Otthon kulturstélya, melyet a Szent-László dalárda sikertűt énekszáma nyitott meg. *Horváth Magda* játszotta Chopin: Praeludium C moll, Liszt: Hárfa etude és Consolation darabjait nagy megértéssel, majd *Krüger Aladárné* énekelt, kinek kellemes lágy hangján előadott, tisztán intonált dalait a közönség megismételtette. Az énekesnőt dr *Jóna Kálmán* kísérte zongorán finom érzékkel. Az est legkiemelkedőbb része dr *Krüger Aladárné* az Új Nemzedék fel. szerkesztőjének nagy koncepciójú hazafias beszéde volt, melyet *Reitz János*nak Coppé „Áldás“ c. költeményének elszavalása követett. A jól sikerült estét a dalárda éneke: a Szózat fejezte be.

— **A gazdák és az utjavítási munkálatok.** Csóka Sámuel h. polgármester a városi tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy egy korábbi rendeletével a gazdákat kirendelte az utak javítási munkálataihoz megfelelő fuvarral. Minthogy ezt a rendelkezését a Gazdasági Egyesület kellő indokokkal nehézményezte, a rendelkezését visszavonta. A városi tanács a bejelentést tudomásul vette.

— **A sérült bankjegyek kieserése.** A hivatalos lap közli azt a szabályzatot, amelyet a pénzügyminiszter a használhatatlanná vált vagy sérült 1920-ik évi kibocsátású államjegyek kieserése, illetve részleges megtérítése tárgyában kiadott. A szándékosan megrongált államjegyeket csak bizonyos levonás ellenében fogadják el, vagy váltják be. A levonás a gyártás és kezelés költségeinek megtérítésére szolgál. A sérült, hiányos államjegyeket csak azzal az összeggel váltják be, amely az államjegyek sértetlen részére esik.

— **Holttest a Széchenyi-uti sínpáron.** Szombaton este a Széchenyi-ut végén elvonuló vasuti pályatesten borzalmasan megcsontított holttestet talált *Kutyán András* vasuti pályőr. Nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik a helyszínre siettek. A vizsgálat során kiderült, hogy az agyongázolt és megcsontított hulla *Kugler János* 28 éves rokkant katona a Huszár-laktanya kintosa. *Kugler* rossz viszonyban volt feleségével és szombaton este is összeszólkoztak egymással. A családi perpatvar annyira elkésztette a szerencsétlen kintost, hogy öngyilkos szándékkal a vasuti sínpáron feküdt. Kevéssel utóbb az arra robogó tiszalöki vonat halálra gázolta. A szerencsétlen *Kugler János* hulláját beszállították az orvostani intézet hullaházába.

— **Fancsovits nővérek** tánciskolája október harmadikán megnyílik az Angolban. Beiratkozni lehet Batthyányi 10. alatt.

A szerkesztőség kéréme

Mint eddig, úgy a jövőben is szívesen szolgálatára állunk a társadalmi és egyéb egyesületeknek, valamint egyeseknek közérdekű közleményeik közlése tekintetében, ezzel szemben azonban ismételtén kérjük őket, hogy kézírataikat a papirnak csak egy oldalára, tisztán és olvashatóan írva és minden alkalommal a közlést kérő név aláírásával ellátva, este 8 óráig juttassák el szerkesztőségünkbe.

— **Szeged Széchenyi-ünnepe.** Szegedről jelentik: Szeged város közönsége nagyszabású ünnepséggel áldozott Széchenyi emlékének azon alkalomból, hogy a minap volt 130 ik évfordulója a legnagyobb magyar születése napjának.

— **Új iparengedélyek.** A városi tanács tegnap délelőtti üléséből kifolyólag a következő iparengedélyeket adta ki: *Csapó István* fűszerkereskedés 500 korona, *Bohos József* rőtös rövidáru kereskedés 500 korona, *ifj. Kiss Imre, Kiss Dénes és Ruszka Mihály* borkereskedés, *Krausz László* gazdasági takarmány- és terményárak közvetítése 1000—1000 korona, *Fisch Izák* készbőr kereskedés 1000 korona, *Jambor Ferenc* fuvaros ipar 200 korona, *Wéttész Izraelné* écska ruhákkal való kereskedés 300 korona, *Bernáth László* kész főzelék- és kenyérkereskedés 500 korona, *Misztó Istvánné* női-, férfiruháriumok és maradék a kereskedés 200 korona, *Zsibrida és Társai* férfiszabók *Kisiparosok Termelő Társulata* bejegyzett cég posztó- és bélésárú továbbá szabókellékek kereskedés 1000 korona, *Groskó Györgyné* papír-, író- és rajzszerek kereskedése 200 korona, *Szele Gábor* kereskedelmi- és áruforgalmi iroda 1000 korona, *Balogh Endre* fodrász 500 korona, *Tóth Imre* csizmadia ipar 500 korona, *Vitányi Sándor* mészáros ipar 500 korona, *Nádasdy András* fuvaros 200 korona, *Buday István* ló-, sertés- és szarvasmarha kereskedés 2000 korona, *Reich József* uri- és nőidivat, kézmű és piperecikkek kereskedése 1000 korona, *Csáky Dénes* gyümölcs-, konyhakertészeti növény- és terménykereskedés 500 korona, *Somlyai Károly* vas-, szerszám-, műszaki, konyhakereskedési és háztartási cikkek kereskedése 500 korona, *Sarkady Dezső* szatóczipar 300 korona, *Pető Sándor* bádogos és szerelő 200 korona, *Sarkady Gyula* asztalos 500 korona, öv. Nagy Pálné szatóc- és élelmiszeripar 300 korona, *Poór Sándor* szatóc- és lókereskedés 2000 korona ipardíjak befizetése mellett.

Milotay István

a nyiregyházi „Nemzeti Szövetség“ népgyűlésén

Vasárnap délelőtt a M. N. Sz. nyiregyházi körében, ennek lelkes meghívása folytán *Milotay István* nemzetgyűlési képviselő, a Magyarság szerkesztője tartott nagyszabású beszédet a magyarság társadalmi és kulturális egységéről, pompásan sorakozó mondatokban. A Korona-szállót teljesen megtöltött lelkes közönség mindvégig odaadással hallgatta a mélyenjáró szónoklatot, amely frappáns tömörséggel vonta meg a mai helyzet sötét, de nem reményvesztő vázlatát.

Szólt részletesen Hegedüs pénzügyi törekvéséről, amely egészséges termelési politika helyett meddő adópolitika volt, koronánk értékéről, amelynek alacsony árfolyamát gyalázatosan kiaknázza a mindig zsákmányra éhes bözsespekuláció, noha pénzünk valójában többet nyom, mint ahogy a zárlat mutatja. Majd rátért a nyugatmagyarországi problémára és megállapította, hogy végtére is a hivatalos hatalom kénytelen volt ugyan engedni, de a nemzet lelkiismerete elleutált: derék, bátor, törhetetlen hitű felkelők nemes lelkén és acélos fegyverén megtört a trianoni békeszörny, és hatalmas eredményeket vont maga után, amikor meghozta az eddig részvétlenül gunnyasztó külföld szimpáthiáját, főképen megerősítette velünk mindig is rokonérző olasz népet, amely közvetíti már az osztrákokkal való megegyezést. Ez a felkelés mentette meg Sopront és környékét. A kis ántánt ugyan még mindig nagyhanggal szorongatja a kardja markolatját, de titokban maga is libabőrös háttal gondol az esetleges fegyveres beavatkozásra.

Minden további siker az ország és a magyar társadalom egységes ellenállásán mulik. egy front, egy tábor, egy nagy magyar tábor egységes küzdelem mindennemű idegen, mi a más szellem ellen.

A vasárnap estét a Magyarság írói és művészeinek nagyszerű műsoros estéje követte le.

A nyiregyházi szereplés mindenben méltó párja volt a tavasszal Budapesten, Nagykanizsán, Esztergomban, Cegléden tartott kulturális ünnepségeknek. Az egymásután sorakozó első-rangu számok, mint *Milotay* megnyitója, *Némethy Ferenc* hegedűjátéka, *Molnár Imre* és *P. Maleczky Bianka* pompás énekszáma, *Komáromi János*, a kitűnő tollu szepíró mester karcolata a kommunizmus idejéből, *Bodor Aladár* irredenta verse, *Garay Etelka* szavallata komoly művészi hatást keltettek a termet zsúfolásig megtöltött előkelő lelkes közönségre.

— **Dobri község segélyt kér.** A zalavármegyei szinmagyar Dobri község még a nyáradakán porig égett. Most a belügyminiszter a község felépítési költségének megteremtésére országos gyűjtést engedélyezett. Az engedély alapján a letenyei járáé szolgabírósa átíratott intézett Debrecen város közönségéhez melyben az újra épülő Dobri község részére segélyt kér. Az átíratot a várositanács legközelebb tárgyalni fogja.

— **Svédrendszerű tornatanfolyamra.** Értetem a sportkedvelő szülőket, hogy okt. 1-től heti 2 órában a ref. főgimn. modernul felszerelt tornacsarnokában fiú és lány gyermekek részére svéd torna tanfolyamot nyitok. Beiratkozni lehet d. u. 3—4-ig a ref. főgimn. tornatanári szobájában. Havi díj 50 K. Váry Sándor tornatanár.

— **Új verseskönyv.** Mint azt már korábban is jeleztük, *Mainzer János* hírlapírónak, a Hajdúföld munkatársának verskötete kerül a debreceni könyvpiacra. *Mainzer János* kollégánk a könyv sajtó alá rendezésével már el is készült s azt még e héten nyomda alá hozza. **Biborok Bánatok. Borok.** Iesz a címe *Mainzer* verseskönyvének, mely iránt nemcsak Debrecenben, hanem a vidéken és a fővárosban is nagy érdeklődés nyilvánult. Az izléses kiállítású könyv október közepén kerül a könyvpiacra. A verses könyv az író fényképével együtt 70 koronába kerül. A tiszta esengésű lírai versekkel telt verses könyvre előjegyzéseket elfogad a „Hajdúföld“ kiadóhivatala.

A gabonaüszög elleni védekezés

Hazánk sok vidékét a gabonaüszög kivált búzában, de egyéb gabnáinkban is jelentékeny kárt okoz, mert az ellene való védekezést nem, vagy csak hiányosan végrehajtva alkalmazták. Pedig e téren már a gyakorlatban feltétlenül jól bevált, tehát teljesen megbízható védekező szerrel és eljárásokkal rendelkezünk. Az alábbiakban ezek fontosabbjairól szövegek.

1. Erre a célra a legrégebben a rézgalic (kékkő) egy százalékos oldatát használják a buza csávázásához. 100 liter vízben tehát egy kilogramm rézgalicot kell feloldanunk. A feloldandó rézgalicot vészonzacszkóba öntjük, a zacskót úgy kötjük a kád, vagy dézsza tetején keresztül fektetett botra, hogy a zacskóban levő rézgalic az ezekben lévő vízbe belemerüljön és a zacskónak ide-oda lengésével abból a rézgalic kioldódik. Magát a csávázási eljárást e közleményem végén ismertetem.

2. A csávázószer a formaldehyd, amelyet formalin, vagy formol néven is ismernek. A kereskedésben előforduló formaldehydoldat 36—40 százalékos tartalmú vízben feloldva. Ezért a vásárolt formaldehydet használat előtt célszerű megvizsgálatni, hogy annak erősségéről és arról szerezzünk tudomást, hogy az nincsen-e vízzel hígítva, hamisítva. A csávázó oldat elkészítése a következő: A 40 százalékos formaldehyd egy kg. mennyiségét 300 (háromszáz) liter vízhez öntjük, jól összekeverjük és az enyvré hígított oldattal csávázzuk meg az alább ismertetett módon a vetőmagot. *Nagyon fontos, hogy 300 liter vízhez 1 kg.-nál több 40 százalékos formaldehydet ne adjunk*, mert erősebb oldattól a vetőmag csírázóképességét nagyon könnyen meg is ölhetjük az nem fog kikelni.

3. Ujabbban az **Uszfulun** nevű készítmény poralaku csávázószer is használják a buza kőüszögje ellen, de mivel ez hígányt is tartalmaz, erős, mérgező hatása miatt, a vele való bánásmód különös elővigyázatot igényel. Az uszfulunak C. 25 százalékos oldatát használjuk a buza csávázásához, azaz 100 liter vízhez apró részletekben 250 gramm-vagyis negyed kilogramm uszfulunt szórunk és addig kavargatjuk, míg fel nem oldódik. Az uszfulun nem hat károsan a vetőmag csírázóképességére, de mérgező hatása folytán a csávázott, de vetőmagul fel nem használt gabona emberi táplálkozásra nem való, sőt állatok takarmányozására is nagyon csekély mértékben és más abraktakarmányokkal bőven keverve használható fel.

4. A klorol fehér poralaku méregmentes csávázószer, amelyet a Chinoin részvénytársaság 400 rammos 90 dobozban hoz forgalomba s egy ilyen doboz tartalmából éppen 100 liter oldat készíthető. Az oldat készítéséhez a helemért 100 liter vízből egy edényben 2—3 liter kimerítvén, az egy doboz tartalmát ebbe szórjuk és erősen szétkeverjük. A nyert tejszerű oldatot a többi vízzel összekeverjük és kész a csávázó oldat.

A klorol még akkor sem árt a vetőmag csírázóképességének, ha erősebb oldatot használunk. Így tehát vele a vetőmagot agyoncsávázni nem lehet. A klorollal kezelt és fel nem használt vetőmag min, kezelés nélkül úgy emberi táplálékul, mint állati takarmányul felhasználható.

A csávázást a következőképpen végzzük: Valamely fakádba, vagy más faedényben bármelyik csávázószer használjuk is, az egyes szereknél jelzett százalékos szerinti oldatból annyit öntünk, hogy a folyadék a csávázandó vetőmag beletöltése után se fusson abból ki és a vetőmagot egy jó tenyérnyire ellepje. (Ez az edény alakja szerint kevés próbálgatás után megállapíthatjuk.) — Az edénybe öntött csávázóoldatba azután a vetőmagot úgy öntjük lassan bele, hogy a folyadék czenkőzben a vetőmagnak minden szemével érintkezhessek. A vetőmagot azután a formaldehyd és a klorol használatánál 20—30 percig, a rézgalic és az uszfulun használatánál el lenben egy óráig hagyjuk az oldatban ázni. Ez idő alatt az alámerült vetőmagot többször erőlyesen keverjük fel, a folyadék felszínére kerülő üszögös és léha szemeket pedig kis kézi szitával merjük le.

Ez a felkavarás a csávázásnak leglényegesebb mozzanata, mert a fődolog az, hogy a csávázó folyadék a magra, a mag szőrözete közé tapadt üszögspórák mindegyikével érintkezessen és azokat egytől-egyig megölhesse. Ezért a legmegbízhatóbb eredményt a magnak az illető oldatba súlyosított kosárban a kezek között való dörzsölgetése, mosogatása szolgáltatja, de ez az eljárás lassu. Az áztatás által is megfelelő eredményt érünk el, fődolog a folytonos kavargatás. Majd a csávázási idő eltelté után a vetőmagot az edényből merjük ki, arról a folyadékot jól lecsorgatván, a magot napos, szellős helyen terítsük ki s garmadába, vagy nagyobb csomókba csak teljes megszáradása után helyezük, ugyintén vetésre is ilyen állapotában legcélszerűbb azt felhasználni, eltekintve attól, hogy az elvetett nedves mag a száraz földben és a szárazságra hajló viszonyok között el is romolhat. A kádban visszamaradt csávázóoldatot még kétszer, összesen tehát háromszor használhatjuk csávázásra. Ez után kiöntjük, az edényt kimossuk és friss csávázóoldatot készítünk.

Legujabbban bebizonyosodott, hogy a félszázalékos rézgalicoldatban 12—24 óráig át való áztatás, többszöri alapos kavargatás közben a szabad üszögspórákat megöli. Így tehát az anyag fele megtakarítható, mi azzal az előnnyel is jár, hogy kivált a száraz időben való géppeli felületen cséplésnél, ahol a buzaszemek héja könnyen megrepedezik és az erősebb, egy százalékos oldat a csírázóképességet hátrányosan befolyásolhatja, a gyengébb oldatnál ez az eshetőség teljesen elesik.

A kelőképpen csávázott, tehát az üszögmentes gabonát, csak új, vagy olyan használt zsákokba szedjük fel, amelyeket előzően tíz percig forró lugos vízben, vagy egy éjjel át 1 százalékos rézgalic oldatban ázni hagyunk és megszáritunk. Ugy szintén a csávázásnál

használt más eszközöket és a vetőgépet is hasonló alapos fertőtlenítésben részesítsük. De mindezek mellett is senki se ringassa magát abban a reményben, hogy az üszögtől és ennek kártételétől végleg megszabadult, mert az aratás közben elhullott üszögös szemek és a cséplésnél elszálló üszögspórák még mindig fenn tartják annak életét, de ezek fertőzése csekélyebb fokú lesz. Teljes üszögmentességre azonban csak több évi alapos csávázás és annak évről évre való megisméltése alapján számíthatunk.

A csávázott vetőmag csírázóképességéről pedig vetés előtt csírázási próbak útján mindenkor szerezzünk meggyőződést.

Váradi Szabó János,
ny. tisztartó-főtiszt.

Hajdusági Hépes Naptár

Október első felében fog megjelenni a „Hajdusági Hépes Naptár”.

A naptár egy szemlel részével, mint más érdekes tartalmával fogva értékes ajándéka lesz mindazon előfizetőinknek, akik legelőbb egy negyedévre előfizetnek a HAJDUFÖLDRE. A naptárban elhelyeszendő hirdetésokat a HAJDUFÖLD kiadóhivatala veszi fel.

SPORT.

DEAC—DEAC 2:1 (1:1). Mindvégig izgalmas, szép és szokatlanul nagy mérkőzés a jellemzője a két csapat találkozásának, melyhez hasonló játékban már régen nem volt a közönségnek része. A tegnapi mérkőzés után a DEAC már az őszi fordulókat nehezebb küldelmén túlesett, de az egyetemi csapat is számotvető ellenfélle nőtte ki magát. A pár napi együttes tanulás híhetetlen módon megsokszorosította az erejét a még mult heten 5 tartalékkal bíró ellenfélle elődöntőt végzni kényszerült csapatnak. Bár a győztes csapat legalább 1 góllal jobb volt, azonban a győzelmet jelentő gól nem volt teljesen kifogástalan. Buttykay ugyanis off-sied helyzetben kapta a labdát, amit a bíró elmozdított s ennek lett súlyos következménye a gól.

A győztes csapatban Friedl is igen jó volt, kár volt azo ban a felseleges faulót elkövetni, amiből 11-es lehetett volna. A bíró a pontos helyzetet megállapítani nem tudván, 16-os vonalról ítélte csak meg. Deutsch kitűnően állotta meg a helyét, míg Buttykai felülően jó volt a szélen. Lerohanásai veszélyesek, centererei igen szépek voltak úgy, hogy a DEAC kitűnően tudja pótolni letiltott szélvédőjét. A fentiekben ki-vit jó volt még Sipos, Baik, Mertin és Friedmann, ki szintén használható s élsőnek bizonyult. Kereszturi biztos stoppolásával s agilis munkájával eredményesen dolgozott, csak kár, hogy néha veszélyes játék-módja van.

A DEAC csapata kiváló produktív, azonban ebben is kitért Fodor igen szép labdavezetése, kinek tegnapi külföldben is jó napja volt. Ökrös Károly mezőnyben jó volt, de a kapu előtti labdaállításával legelőbb két biztosnak látszó helyzetet hibázott. Held gyors letűtsai révén szép támadásokat vezetett be. Horváth H. nem sokat mutatott, Urbanovits szürkén centergolt, kivéve 2—3 szép támadást, melyet sokat igénylően irányított. Poroszlai intelligens játékkal összekötő kapocs volt a védelem s támadás között. Ökrös Sándor igen hosszan adott előre labdákat, de Nagy Bálinttal együtt igen jól szerelt. Horváth I. és Csáky igen sokszor keresztültörhetőek voltak. Alföldy jól mozgott, azonban egy kiszaladásával turesen hagyott kaput s elvesztett labdát csak Ökrös S. hirtelen feltalálása mentette meg a biztos góltól. Petruczról is meg kell emlékeznünk, mint aki pár igen szép labdát védett s egy ízben 1 méterről a kapu előtt Ökrös K. lábáról szedte le a labdát. Horváth I. 60 méteres hosszú szabadrugásából esett gólt nem védhette, mert a szél csavarta s a kapufelső lécről pattant be. Szépen vezetett a mérkőzést Káldy, ki a durva játéknak teljesen elöl-jét vette.

DTE—KTE 1:0. (0:0). A játék gyenge volt minden kombináció hiányával csapkodásszerűen folyt le, melyben a véletlen vitte a főszerepet. A DTE-ben Pruha mutatott jó formát, míg M-lster biztos volt, de egy 11-es büntetőrugást kapufőle rugott. Gerő off-sied-en volt majd mindég, a gólt azonban ő fejezte be a kapus kezeből. Tárkányi és Simon szürkén mozogtak. Szabónak kevés dolga akadt s Molnárral való szerencsétlen végződésű összejáratása lehangolta. A KTE nem bírt teljes csapattal lejönni, mégis szépen szerepelt, mely elsősorban a kiváló kapusnak köszönhető. Tóth István őrizte is a kaput s ha a labdát erősebben fogja, góltalanul mennek haza. Kivüle még Hegyessy

6. oldal.

és Fruhbauer szerepeltek szépen. DTE Szabó, Meister, Balla, Urbanovits, Pruha, Simon, Barta, Tarkányi, Gerő, Darvas, Römbaum, Biró Hajdu Jenő volt.

Egyéb eredmények. KSE-NyTVE 3:1 (1:0), DKASE II-DEAC II. 2:0.

Trial mérkőzés. A vasárnap Északi-Keleti válogatott mérkőzés előkészítésére szerdán délután 3 órakor a DTE pályáján a kerületi kapitány Csüdör tréner vezetésével trial-mérkőzést rendez s ennek alapján fogják a válogatást szerdán este elvégezni. Epen ezért a tanács a kijelölt játékosoknak fegyelmi eljárás terhe mellett kötelességüké teszi, hogy a trial-mérkőzésen megjelenjenek. A két csapat összeállítása a következő:

A csapat: Farkas (DVSC), Glatz (DMTK), Fried II. (DKASE), Megyeri II. (DTE), Kereszturi (DKASE), Nagy Bálint (DEAC), Ózros (DEAC), Fábry (DEAC), Wampetich (DVSC), Polgár (DVSC), Weinstein (DTE).

B csapat: Szabó (DTE), Szojárszky I. (DVSC), Baik (DKASE), Urbanovits (DTE), Poroszlai (DEAC), Simon (DTE), Delhányi (NyTVE), Tarkányi (DTE), Gerő (DTE), Rottmann (DKASE), Buttykay (DKASE).

Tartalékok: Alföldy (DEAC), Szojárszky és Janó (DVSC), Pruha és Barta (DTE), Szotyori (DMTK), Mertin (DKASE).

DEBRECENI Kalapgyár SZÉLÉS KOSI Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek Piac-u. 63. sz.

A tőzsde

Izrichi sárolás szept. 26. (MTL) Berlin 530, Holland 184 25 Newyork 579, London 2164, Páris 4155, Miláno 2395 Brüssel 4080, Koppenhága 102, Prága 680, Budapesti 90 - Zágráb 260, Bukarest 490, Varsó 10, Bécs 047, Osztrák lebelveg 85.

Budapesti zárlat szept. 26. (MTL) Magyar hitel 1750 Osztrák hitel 650, Angol-Magyar bank 7.60, Leszámit bank 765, Magyar-Olasz bank 340, Jelz hitelbank 245. Keresk. bank 7980, Pesti hazai első 22708, Borsodmiskolci 37.50

Valuták. Napoleon 1910-50, Angol font 1640-1670, Dollár 620-15, Francia frank 4700-600, Márka 705-686, Lira 2440-2650, Osztrák kor. 36 1/2-37 1/2, Rubel 28 25-29 fél Lei 550-570, Sokol 652-62, Svájci frank 9500-9500 Korona dinár 1040-860, Frank dinár 840-845, Longyel márka 12-13.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban vessz Simon György DEBRECEN, Kossuth-u. II.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szerdán (28-án) „Offenbach”. Csütörtökön (29-én) A bérlet „Offenbach”. Pénteken (30-án) B bérlet „Offenbach”. Szombaton (1-én) C bérlet „Offenbach”.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Kedden és Szerdán az Offenbach című szerepét R. Nadossy játssa, a többi szerepekben Helvey, Kálmán Mancsi, Bródi, Heltay, Torma brilliroznak.

Ravenál... az arizonai lóköto. Amerikai cowboy dráma 5 felvonásban. Elliott J. Clawson „Hungry Eyes” című híres angol regénye filmen, az új idény legszebb amerikai filmek sorozatából való, mely Budapesten a mozgóképek Otthonban egy héttig volt műsoron! Vetekedik minden más slágerrel. Azonkívül a Japán bu-dóár. Pompás vigjáték 2 felvonásban, a főszerepben: „Móric”. Elszáll a szerelem. Rendkívül mulattató jelenetek, előadja „Ó”, továbbá Pathé-Rovno. Világeseemények és végül a Vardar völgye gyönyörű vidékén sasvadászat. Ez a pazar, gazdag műsor ma és holnap utoljára van műsoron. Kezdeté 7 és 9 órákor az Urániában.

Elismert, legjobb, legszebb műsorok az Urániában láthatók.

Váradi Haynal Elma m. kir. Operaház művésznőjének október hó 3-án, hétfőn este pontosan 9 órákor kezdődik az egyetlen és nagy-

szabásu hangversenye az Urániában. E műsora mellyel a debreceni közönség elé lép, oly válogatott és gazdag, aminőt csak a világvárosi nagy hangversenytermekben szokott adni. — Műsora: 1. Brahms: Von ewiger Liebe. Strauss: Freundliche Vision. All mein Gedenken. 2. Verdi: Aria a Troubadour című operából. 3. Tarnay: Bucsú. Antalffy: Ugye Jani?... Lavotte: Valahol messze... Noseda: Szívem... 4. Saint Saëns: Kis ária a Sámson és Delila című operából és Nagy ária a Sámson és Delila c. operából. A zongorakíséretet dr Jóna Kálmán ur látja el művészi játékaival. Ezen hangversenyre szóló jegyek tekintettel a hirtelen köztudatba ment egyszerű hangversenyre, jegyek a nagy érdeklődés folytán már előre vált-hatók az Uránia pénztáránál d. e. 10-12-ig és d. u. 5 től. Helyárak: 36, 30, 24, 18 és 12 korona vigalmi adóval együtt.

Apró hirdetésér.

Eladók ócska ajtók, ablakok, gerendák, butorok, betoncsatornaesövek, akácha-szefonák, kis villanymotor malomkő, Márton ügyvéd, Piac-u 44.

Hordót eladók, kölcsönzők nagyob tételei. Pincel bérbeadó. Poroszlai u. 10. Telefon 277.

Debreceni Gazdák

Bankja Részvénytársaság Kossuth-utca 17. Kölcsön-ököt folyósít házakra, földekre és értékpapírokra Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megör-zés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncéltreke-szeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felek-nek minden pénzügyi mű-veletnél rendelkezésére áll.

Rinkancsok felvételnek fix fizetés-sel és jutalékkal a kiadóhivatalunkban

Mosott rongyot keres lapunk kiadóhiva-tala megvételeire.

Telky Józsefné szücs elvállal boák, muf-fok stb. készítését és át-alakítását szörme kabát belelést és gallérozást Honvéd-u. 22.

Bélyegzőgyár és vésőintézet PAULÓ I. Batthyányi-utca 22. Telefon 1385.

Bejárónó kerestetik Jelentkezni le-het Egyháztér 13 II. em.

Butorozott szobát keresek főtér köz-elében, lehetőleg külön bejárattal, megfelelőért — havi 1000 koronát fizetek. Leveleket Szilágyi főhad-nagy Royal szálló címre kérek.

Forgács István műorás Bádogyos-u

Vasablakot megvételeire keresek Török Bálint utca 25. Ugyanott lakással teljes ellátást kaphat két fiatal ember.

Molyvár ellen szörme és tollruhák megör-zését a legnagyobb biztonságban beraktároz KOVÁRY és ÁLT-MANN Piac-utca 42.

„Rodistanó,”

ki üzletben már alkalmazva volt, fel-vételnek Némi gyakorlat a könyvelés-ben megkívántatik. Ajánkozások a hely és idő megjelölésével a kiadóba adandó le „RODISTA” jellegre.

Keresek

vidéki hangversenykörúthoz lehető-leg leszerelt tisztet, vagy egyetemi hallgatókat, szükség van egy jó éne-kesre, egy jó hegedűsre és egy jó szavalóra. Jelentkezés kedden és szerdán délelőtt 11-12-ig Royal-szálló 4. alatt.

: Biztos uri állás. :

ARANYÉRT, EZÜSTÉRT

budapesti magas árakat fizeték

Kramer

Simonyi utca 17.

ÓCSKA

STEINER, Eötvös-u. 110.

Diót

papírhéjat keresek — megvételeire nagyobb mennyiségben. Ajánla-tokat a kiadóba kérek az ár megjelöléssel „CZUKRÁSZ” jellegre.

CSURKA „KEGYELET” Temetkezési Vállalat Debrecen, Kossuth-u. 8.

Barmilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi árakon a legfi-gyelmesebb kiszolgálás és sze-mélyes felügyelet mellett végez. Telefon 381. Dus, nagy válaszok.

Rühkenőcs, Kreolin, Kénvirág, Káliszappan és mindenféle fertőtlenítő szerek „Radikál” patkányirtó szerstb. Telefon 14-80. legolcsóbban szerezhetők be Telefon 14-80 Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.

Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó-vál-lalat Részvénytársaság könyvnyomdája.

TELEFON 3-48. Debreczen Piacz-u. 59. TELEFON 3-48.

KÉSZIT: minden a sokszorosító szakba vágó munkát u. m.: rovatos iveket, folyó-iratokat, kereskedelmi és más egyéb nyomtatványokat. Esküvői és eljegyzési értesítéseket, névjegyeket, gyászlapokat.

:: Költségvetéssel készséggel szolgál. ::